

(א) שבת מג: [מסופתה שבת פי"ד ה"ז], (ב) שבת מג: [מסופתה שבת פי"ד ה"ז], (ג) שבת מג: [מסופתה שבת פי"ד ה"ז], (ד) שבת מג: [מסופתה שבת פי"ד ה"ז], (ה) שבת מג: [מסופתה שבת פי"ד ה"ז], (ו) שבת מג: [מסופתה שבת פי"ד ה"ז], (ז) שבת מג: [מסופתה שבת פי"ד ה"ז], (ח) שבת מג: [מסופתה שבת פי"ד ה"ז], (ט) שבת מג: [מסופתה שבת פי"ד ה"ז], (י) שבת מג: [מסופתה שבת פי"ד ה"ז]

תורה אור השלם

- 1. עיקר נסמכותי מבטן מפעשי אמי אהרן גודר בך תהלתך תמיד:
2. גזי נורך והשליכי ושאני על שפי' קנה כי זאם י? וישש את דוד עבדך: ירמיהו ו' כט
3. כל אשר נשמת רוח חיים באפי' מכל אשר בךרה ממה:
4. אם בפחיתות יקצא הגב' ודקה רמת אין לו דמים:
5. וכי יוד איש על רעהו לקרנו בערמה מעם מוכדי תקנהו למוח:
שמות כ"ד

גליון הש"ם

רש"י ד"ה ולי הבריה. לא פורש לי. ע"י ברכות סה: רש"י ד"ה ושמואל כ"י דלס רוב שרכל ישראל אכל: (א) ד"ה אס רוב כי על מחנה וכו' על מחנה נמי לא ספיק: (ב) ד"ה אס רוב כי על מחנה וכו' על מחנה נמי לא ספיק: (ג) ד"ה אס רוב כי על מחנה וכו' על מחנה נמי לא ספיק: (ד) ד"ה אס רוב כי על מחנה וכו' על מחנה נמי לא ספיק: (ה) ד"ה אס רוב כי על מחנה וכו' על מחנה נמי לא ספיק: (ו) ד"ה אס רוב כי על מחנה וכו' על מחנה נמי לא ספיק: (ז) ד"ה אס רוב כי על מחנה וכו' על מחנה נמי לא ספיק: (ח) ד"ה אס רוב כי על מחנה וכו' על מחנה נמי לא ספיק: (ט) ד"ה אס רוב כי על מחנה וכו' על מחנה נמי לא ספיק: (י) ד"ה אס רוב כי על מחנה וכו' על מחנה נמי לא ספיק:

הגהות הב"ח

(א) גמ' לא תראה אלא לוי יהודה בן לוי: (ב) רש"י ד"ה ושמואל כ"י דלס רוב שרכל ישראל אכל: (ג) ד"ה אס רוב כי על מחנה וכו' על מחנה נמי לא ספיק: (ד) ד"ה אס רוב כי על מחנה וכו' על מחנה נמי לא ספיק: (ה) ד"ה אס רוב כי על מחנה וכו' על מחנה נמי לא ספיק: (ו) ד"ה אס רוב כי על מחנה וכו' על מחנה נמי לא ספיק: (ז) ד"ה אס רוב כי על מחנה וכו' על מחנה נמי לא ספיק: (ח) ד"ה אס רוב כי על מחנה וכו' על מחנה נמי לא ספיק: (ט) ד"ה אס רוב כי על מחנה וכו' על מחנה נמי לא ספיק: (י) ד"ה אס רוב כי על מחנה וכו' על מחנה נמי לא ספיק:

מוסף רש"י

אתה גודי. אתה מרשא, יצרת רשעי מחילה. דגוי יושא דרשא כמו גזי טרף, שער ראשן מלשי וגלי ראשן (סוטה מה):

תום ישנים

אמר רב פפא דהאביו נבצרת. וה"ו איה מני למינקט לענין [שלח] להחיותו אי במחנה על מחנה מזה להחיותו. אכל גבי רוב ישראל לא הוה מני למינקט להחיותו כיון

יום הכיפורים פרק שמיני יומא

ושמואל אמר לפקה עליו אס הגל. קאמר דלס רוב ישראל (ו) אכל במחנה על מחנה לא וכ"ש ברוב כותים: אינו כן. דאמר אפילו ברוב כותים מפקחין: למאי הילכתא. הו כותי אליבא דשמואל כיון דאמר מפקחין עליו כל שכן דמנצוה להחיותו ולמאי הילכתא הו כותי: להאכילו נצילות. עד שיגדל ויקבל עליו גירות: אס רוב ישראל ישראל למאי הילכתא. הו ישראל ברוב ישראל טפי ממחנה על מחנה (א) אי שלא להאכילו נצילות במחנה על מחנה לא ספיקן ליה: לנוקין. שור של ישראל שנגה של כותי פטור ושור של כותי שנגה של ישראל צין תס צין מועד משלם נוק שלם ושל ישראל שנגה של ישראל תס משלם נוק שלם: אי נימא דנגמיה סורא דיון לסורא דידה. וקאמרין דמחייבין ליה לשלומי: ניסי ראה. דישראל הוא ונשקול וכל זמן שלא טבל צבית דין לשם גירות לא מניין (ו) לישראל לחיובי לשלומי: פלגא. משלם כישראל אידך פלגא ספק הוא וזה מוצעו נוק שלם כדיון כותי אמר ליה אייתי ראה דלאו ישראל אכל ושקול: מאי קאמר. כל הני ספיקי דקמני מאי אמו לאשמועיני: שמצילין אס המם. לחצר המעורבת דליכא איסור אלא טלטול: אכל הכא. כי לא שרית ליה לפקוחי מאי אית ליה למיעבד דמיהו איסורא דאורייתא דנשתי הא מקמי הך: עד היכן הוא צודק. אס דומה למת שאינו מוץ איצטרו עד היכן הוא מפקח לדעת האמת: עד חוטמו. ואס אין חיות בחוטמו שאינו מוציא רוח ודאי מת ויניחוהו: הכי גרסינן אמר רב פפא מחלוקת מלמטה למעלה. מחלוקת דהך תנאי דמר אמר עד לצו ומר אמר עד חוטמו מלמטה למעלה שמואלו דרך מרגלותיו תחלה וצודק והולך כלפי ראשו דמר אמר בלבו יש להצטין אס יש צו חיות שנשמתו דופקת שם ומר אמר עד חוטמו דזימנין דאין חיות ניכר בלבו וניכר בחוטמו: (א) גזי נורך. ומר הוא שער הראש: אפילו תימא אכא שאול נמי סבירא ליה עד חוטמו: ולוי הסדר. לא פורש לי מהו: ושפיכות דמים. שהותר לבעול ציפת לשפוך דמו של זה להלל את ספק נפש עבירה חמורה היא שמטמאת את הארץ כדכתיב (במדבר לה) ולא טמאת את הארץ גזי פרשת רוחסין: וגורם לשיכונה שססתלק. כדכתיב (שם) אשר אני שוכן בתוכה הא אס טמאתו איני שוכן וגזי רואח כמי: * מעס מוצחי: אס כהן הוא שבת לעבוד עבודה: ולא מעל מוצחי. * אס התחיל בעבודה אין מפסיק לבה לידון אלא משלים עבודתו: אכל

ולפקח הגל אינו כן. אומר ר"י דהיינו טעמא דאין הולכין בפקוח נפש אחר הרוב משום דכתיב (ויקרא יח) ותי זהם ולא שימות זהם שלא יוכל לבוא בשום ענין לדי מינת ישראל: דהאביו נבצרת. לא הוה מני למימר שלא להחיותו משום דאפילו מחנה על מחנה אינו חיוב להחיותו דדוקא ברוב ישראל אמרינן לא שנו אלא להחיותו: דהחזיר לו אבידתו. הא דלא קאמר להחיותו כדקאמר רב לעיל פירש רש"י דלשמואל איצטרין דסבירא ליה דאפילו לפקח את הגל בשבת אין הולכין אחר הרוב כל שכן להחיותו ואע"ג דסבירא ליה לשמואל (ב"ב דף ק"ג ע"ב) אין הולכין בצמנון אחר הרוב הני מילי היכא דאמי לדיה ברשות בעלים כמו מוכר שור לחצירו ונמלא נגמון אכל הכא דלא אטא לדיה ברשות בעלים אזלינן צמנון רובא (ו) ובכחצות סוף פ"ק (דף טו:)

רבינו הגנאל מי שנפלה עליו מפולת ספק הוא שם ספק אינו שם, ספק חי ספק מת, ספק נדבחי ספק ישראל מפקחין עליו. מצאוהו חי מפקחין עליו מצאוהו מת יניחוהו. אוקימנא אפי' יתירה בן לקיש דאמר שבעתי שמצילין את המת מפני הדליקה, הכא מורה שאם מצאו חי מת יניחוהו, ששטה היא. ח"ד עד היכן בודק עד סיבורי ריש אומרים עד חוטמו. בודק ומצאו עליונים מהים לא יאמר שכבר מהו התחתונים. מעשה היה ובודק ומצאו עליונים מהים ותחתונים חיים. אמר רב פפא מחלוקת כשבודק מטה למעלה, שלא יאמר כיון שאין חיותה שטיבורו כבר מת, אלא צריך לבדוק עד חוטמו. אבל אם בודק מלמעלה למטה כיון שבדק בחוטמו ואין לו חיותא טוב לא צריך, שנאמר כל אשר נשמת רוח חיים באפיו. מניין לפקוח נפש שדוחה את השבת כו', אסיקנא כשמואל דאמר אשר יעשה אותם האדם וחי בהם ולא שימות בהן.

עין משפט נר מצוה פ"א א ב ג ד מ"י פ"ו מהל' אסורי ביאה ה"ו כ"ו ט"ו ט"ז א"ה ט"ו ד' סעף ל': פ"ב ה"י מ"י פ"ב מהלכות שבת הלכה י"ח סגן לאוין סה ט"ו ט"ז א"ה ט"ו ט"ז סעף ד': פ"ג ו מ"י פ"ו מהל' שבת הל' כ"א סגן לאוין סה ט"ו ט"ז א"ה ט"ו ט"ז סעף ד': פ"ד ז מ"י פ"ב מהלכות שבת הל"ע ט"ו ט"ז א"ה ט"ו ט"ז סעף ד':

רבינו הגנאל

מי שנפלה עליו מפולת ספק הוא שם ספק אינו שם, ספק חי ספק מת, ספק נדבחי ספק ישראל מפקחין עליו. מצאוהו חי מפקחין עליו מצאוהו מת יניחוהו. אוקימנא אפי' יתירה בן לקיש דאמר שבעתי שמצילין את המת מפני הדליקה, הכא מורה שאם מצאו חי מת יניחוהו, ששטה היא. ח"ד עד היכן בודק עד סיבורי ריש אומרים עד חוטמו. בודק ומצאו עליונים מהים לא יאמר שכבר מהו התחתונים. מעשה היה ובודק ומצאו עליונים מהים ותחתונים חיים. אמר רב פפא מחלוקת כשבודק מטה למעלה, שלא יאמר כיון שאין חיותה שטיבורו כבר מת, אלא צריך לבדוק עד חוטמו. אבל אם בודק מלמעלה למטה כיון שבדק בחוטמו ואין לו חיותא טוב לא צריך, שנאמר כל אשר נשמת רוח חיים באפיו. מניין לפקוח נפש שדוחה את השבת כו', אסיקנא כשמואל דאמר אשר יעשה אותם האדם וחי בהם ולא שימות בהן.

תום ישנים

גניטין [פא], [א] מפסוקין עניי ככרס עם עניי ישראל וכו' נראה לרבינו שאין צריך להחיותו כיון דליכא פקוח נפש אלא ברוב ישראל, והשתא אמי שפיר דלא הו מני למינקט במחנה על מחנה כדי להחיותו, ורב דאמר לעיל לא שנו אלא להחיותו כרוב דאמר לעיל לא שנו אלא להחיותו: (א) דהיינו שעה. והא דאמרין בפרק שני דע"ז [ב], [ג] דלמי ששנו לא חיישינן פ"י ומתפרש מן הגוי ואע"פ (כ"ד) [א] שמתא ימיתו לאלמר, היינו הכא והסת' לטובתו, כי ספן מפקחין כדי להחיותו, וס' מרפאין אותו אולי יחיה. מתוך שאדם ברוח על מתו אי לא שרית ליה ארי' אביו. ולא דמי לממון דאמרין בפרק כל כתיבי [שבת ק"ז, ב] ממון שאדם בהול על ממונו אי שרית ליה אמי לכבויו, (לא יבא להציל) לא יבא להציל כשציל ממונו, אכל כשטורד בהללה או יבא להציל שבת אבג טירדיה, אכל גמח או איכפא שבקל יבול להציל ובשעת הללה לא הוי טרוד, אכל אי לא שרית ליה אבג טירדיה ונעריה יבא לכונו. מ"ר.

אמר רב פפא דהאביו נבצרת. וה"ו איה מני למינקט לענין [שלח] להחיותו אי במחנה על מחנה מזה להחיותו. אכל גבי רוב ישראל לא הוה מני למינקט להחיותו כיון

תום ישנים

אמר רב פפא דהאביו נבצרת. וה"ו איה מני למינקט לענין [שלח] להחיותו אי במחנה על מחנה מזה להחיותו. אכל גבי רוב ישראל לא הוה מני למינקט להחיותו כיון

תום ישנים

אמר רב פפא דהאביו נבצרת. וה"ו איה מני למינקט לענין [שלח] להחיותו אי במחנה על מחנה מזה להחיותו. אכל גבי רוב ישראל לא הוה מני למינקט להחיותו כיון

תום ישנים

אמר רב פפא דהאביו נבצרת. וה"ו איה מני למינקט לענין [שלח] להחיותו אי במחנה על מחנה מזה להחיותו. אכל גבי רוב ישראל לא הוה מני למינקט להחיותו כיון

תום ישנים

אמר רב פפא דהאביו נבצרת. וה"ו איה מני למינקט לענין [שלח] להחיותו אי במחנה על מחנה מזה להחיותו. אכל גבי רוב ישראל לא הוה מני למינקט להחיותו כיון

תום ישנים

אמר רב פפא דהאביו נבצרת. וה"ו איה מני למינקט לענין [שלח] להחיותו אי במחנה על מחנה מזה להחיותו. אכל גבי רוב ישראל לא הוה מני למינקט להחיותו כיון